

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 28. oktober 2025

Sag BS-15705/2025-HJR
(2. afdeling)

Appellant, tidligere Sagsøgte
(advokat Klaus Ewald, beskikket)

mod

Civilstyrelsen
(advokat Aleksander Lind)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Odense den 22. september 2023 (BS-32953/2021-ODE) og af Østre Landsrets 13. afdeling den 25. oktober 2024 (BS-49811/2023-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Hanne Schmidt, Jens Kruse Mikkelsen, Rikke Foersom og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Appellant, tidligere Sagsøgte, har nedlagt påstand om, at er-statningsansvaret skal bortfalde, subsidiært væsentligt nedsættes.

Indstævnte, Civilstyrelsen, har nedlagt påstand om, at Appellant, tidligere Sagsøgte skal betale 4.068.535,88 kr. Civilstyrelsen har subsidiært påstået stadfæstelse, idet styrelsen dog har frafaldet kravet om procesrenter, således at Appellant, tidligere Sagsøgte skal betale 2.317.285,88 kr.

Civilstyrelsens principale påstand blev den 2. juni 2025 forhøjet for Højesteret, efter at Erstatningsnævnet den 22. oktober 2024 tilkendte Person 1 yderligere 1.706.250 kr. i erhvervsevnetabserstatning og 45.000 kr. i yderligere erstatning for udgifter til advokatbistand, i alt 1.751.250 kr.

Civilstyrelsen har frafaldet kravet om procesrenter under henvisning til offererstatningslovens § 17, stk. 2, der blev indført ved lov nr. 726 af 20. juni 2025. Efter bestemmelsen forrentes statens krav mod skadevolder, tidligst når kravet er overdraget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Supplerende sagsfremstilling

Ved Retten i Odenses dom af 15. maj 2007 blev Appellant, tidligere Sagsøgte dømt for vold efter straffelovens § 244 ved den 10. februar 2007 at have spyttet Person 1 på brystet, tildelt hende flere knytnæveslag i ansigtet og på kroppen, revet hende i håret, så hun faldt ned på jorden, og efterfølgende tildelt hende et spark på kroppen, alt hvorved hun pådrog sig en flænge over højre øje og fik bøjet et ribben (forhold 1). Appellant, tidligere Sagsøgte blev endvidere dømt for ulovlig tvang efter straffelovens § 260, stk. 1, ved i umiddelbar forlængelse af den begåede vold at have tvunget Person 1 til at lægge sig ned og kysse Appellants, tidligere Sagsøgte sko og sige undskyld (forhold 2). Endelig blev hun dømt for vidnetrusler efter straffelovens § 123 ved i forbindelse med overfaldet at have udtalt: "Hvis du sladrer til din mor eller politiet, bliver det værst for dig selv" eller lignende (forhold 3).

Det fremgår af forklaringerne gengivet i dommen bl.a.:

”Tiltalte [Appellant, tidligere Sagsøgte] har forklaret, at hun har gået i skole med Person 1. Senere har de snakket sammen fra for 1 ½ år si-den. Der var et uvenskab imellem dem op til februar 2007. Person 1 var sur over, at tiltalte ikke kom til hendes fødselsdag, og der var endvidere en gæld, som hun ikke havde betalt samt nogle dvd-er, hun ikke havde tilbageleveret. Hun skyldte forurettede 300-400 kr. Sidst de så hinanden var på Produktionshøjskolen. De mødtes den 10. februar på en sti. Hun skulle aflevere penge og film ifølge aftale med Person 2. Hun havde ikke henvendt sig direkte til Person 1, idet Person 1 ikke ville tale med hende, og hun ville ikke tabe ansigt. Person 3 er Person 1's kusine. Person 2 kontaktede Person 1 og sagde, at tiltalte ville betale sin gæld. Hun kunne imidlertid ikke skaffe pengene, og hun havde ikke fået filmene pakket ud. Hun mødte forurettede på stisystemet. Der var rimelig øde, hvor de mødtes. Hun gik dem i møde. Person 1 spurgte, hvor filmene var. Hun sagde, at hun ikke havde noget med, idet hun ikke kunne skaffe pengene, og idet hun ikke havde pakket filmene ud. Der opstod håndgemæng imellem dem. Ingen af dem brugte nogen pæn tone. Hun er sikker på, at Person 1 skubbede hende i brystet. Så gik det hele stærkt. Hun har spyttet, og hun har slået med knytnæve i ansigtet og på kroppen. Hun fik også selv slag. Person 1 var nede at ligge på et tidspunkt. Person 3 prøvede at standse dem. Hun kom først op. Person 1 kastede tiltaltes sko. Hun spyttede på

Person 1. Det hele tog vel 5-7 minutter. Hun mener, at de var lige gode om det. Hun sparkede, mens Person 1 stod op. Person 2 og Person 3 fik dem skilt ad. Hun fik selv en blodnæse. Hun fik også en skade på hånden. Person 1 havde bagefter ingen skader.

...

Vidnet Person 1 har forklaret, at hun har været ven-inde med tiltalte i et par år. Hun ved ikke, hvorfor hun blev afvist. Tiltalte har boet hos hende nogle måneder. Tiltalte skyldte hende penge og film. Hun havde bedt om at få sine penge og film tilbage. Det fik hun imidlertid ikke. Tiltalte skyldte hende 2.400 kr. Det blev aftalt, at Person 2 skulle komme sammen med Appellant, tidligere Sagsøgte. Så skulle tiltalte komme med film og penge. Person 2 havde kontaktet hende. Hun troede ikke, at de skulle mødes på en sti. Hun havde Person 3, der er hendes kusine, med. Hun aftalte med Person 2, at de skulle mødes ved bussen. Tiltalte var ikke med ved bussen. Hendes kusine spurgte, om hun var bange for et bag-hold. Hun gik med Person 2, der foreslog, at hun gav tiltalte en lussing el-ler lignende. Hun vidste godt, at hun ikke ville få sine ting. Tiltalte sad på en bænk. Det var afsides. Tiltalte sagde "Hvad så luder", og herefter spyttede tiltalte på hende. Tiltalte var truende. Tiltalte tog fat i hende og rev i hende og slog hende. Tiltalte slog hende med knytnæve i hovedet. Første slag var på læben, derefter på kæben. Hun fik 10-15 slag i hovedet og måske også nogle på overkroppen. Hun slog ikke. Hun ville bare væk. Hun væltede ned. Hun blev viftet omkuld. Hun krøllede sig sammen, og herefter fik hun spark i hovedet, mens hun lå ned. Hun råbte stop. Hun sagde, at hun ville sige det til politiet. Tiltalte slog hende igen i ansigtet med knytnæve. På et tidspunkt sad tiltalte ovenpå hende. Hun lå og skreg. Tiltalte havde fat om øjet på hende. Person 2 sagde, at hun skulle rejse sig. Tiltalte udtalte, at hun var en kælling. Hun kom op at stå. Tiltalte råbte, at hun ikke skulle sige noget, hverken til sin mor el-ler politiet. Tiltalte ville have en undskyldning fra hende. Hun sagde herefter undskyld. Tiltalte sagde, at hun måtte gå, hvis hun kyssede tiltaltes sko. Tiltalte var truende. Hun spurgte ikke, om hun skulle gøre det. Hun sagde til tiltalte, at hun kunne tage sine sko af. Tiltalte sagde "Nej du skal ned på alle 4", og herefter gjorde hun det. Tiltalte sagde herefter, at hvis hun sagde noget til nogen, så ville de blive værst for hende selv. Hun mener, at det hele varede ca. 20 minutter. På et tidspunkt holdt tiltalte hende i kraven. Tiltalte ville ikke slippe, og herefter slog hun ud og ramte tiltalte på næsen. Tiltalte fik en blodtud. Hun kunne ikke slippe væk. Hun mener, at tiltalte sparkede hende en enkelt gang.

...

Vidnet Person 3 har forklaret, at hun kender tiltalte lidt gennem Person 1. Hun vidste, at tiltalte havde lånt noget af Person 1. Person 2 skrev til Person 1 og arrangerede mødet. Bagefter skulle de til By. Hun sagde noget til Person 1 om baghold. Person 2 skulle hente dem ved bussen. Person 2 opfordrede Person 1 til at slå tiltalte. Tiltalte kom dem i møde og gik hen til Person 1 og sagde "Hvad så luder". Det var ikke tru-ende, men provokerende. Tiltalte skubbede til Person 1. De skubbede lidt til hinanden. Hun prøvede at skille dem ad. Kun Person 1 og tiltalte røg ned. Hun kastede herefter op. Hun ved ikke hvorfor. Såvel tiltalte som Person 1 slog på hinanden med knyttet næve. Det var nok bevidst, at Person 1 gav tiltalte en blodnæse. Person 1's øje var rødt. De stødte ind i hinanden. Tiltalte startede voldsudøvelsen, men derfra var de lige gode om det.

...

Vidnet Person 2 har forklaret, at hun er veninde med til-talte og har været det med Person 1. Hun kendte til uoverensstemmelsen mellem de 2. Hun arrangerede et møde mellem dem den 10. februar. Person 1 skulle bagefter med vidnet hjem. Hun sagde ikke til Person 1, at hun kunne slå tiltalte. Person 1 og tiltalte sagde skældsord til hinanden. De skubbede gensidigt til hinanden. Person 3, Person 1 og tiltalte røg ned. Person 1 og tiltalte rev gensidigt hinanden i håret. Person 3 og hun prøvede at skille de 2 ad. Hun har ikke set slag. Hun har heller ikke set spark. Det lig-nede, at Appellant, tidligere Sagsøgte spyttede på Person 1. Hun mener, at det hele tog 15 minutter. Tiltalte sagde, at hun skulle kysse tiltaltes sko. Person 1 lagde sig på knæ. Person 1 og tiltalte var lige gode om det. De fik gjort lige meget ved hinanden. Hun husker, at der blev sagt af tiltalte, at Person 1 ikke skulle ringe til politiet."

Det hedder i begrundelsen for dommen bl.a.:

"Retten bemærker, at de af vidnerne Person 3 og Person 2 afgivne forklaringer var upræcise og præget af dårlig hukommelse samt for så vidt angår Person 3, at hun ikke ønskede nærmere at præcisere, hvad der var sket.

Efter bevisførelsen, herunder navnlig den af vidnet Person 1's af-givne forklaring, der stemmer med de objektive fund findes det godt-gjort, at tiltalte er skyldig i alle 3 forhold.

I forhold 1 frifindes tiltalte dog for at have sparket i hovedet, og findes alene skyldig i et spark på kroppen. Forholdet findes hverken omfattet af straffelovens § 13, stk. 1 eller stk. 2.

I forhold 2 findes tvangen godtgjort og i forhold 3 findes det godtgjort, at tiltalte har udtalt sig som beskrevet, og at det var en trussel.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 123, § 244 og § 260, stk. 1 til fængsel i 3 måneder.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

Ved afgørelsen er der taget hensyn til, at tiltalte er ustraffet.”

Forurettede, Person 1, anmodede i juni 2007 Erstatningsnævnet om erstatning for tab af erhvervsevne.

I maj 2008 besluttede Erstatningsnævnet at forelægge Person 1's sag for Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) til vurdering af tab af erhvervsevne.

Arbejdsskadestyrelsen vurderede i november 2010, at Person 1's midlertidige erhvervsevnetab var under 15 %.

Person 1 gennemgik herefter et flerårigt forløb i kommunalt regi med henblik på udredning af sin erhvervsevne.

I december 2017 vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at Person 1's midlertidige erhvervsevnetab var 50 %.

Erstatningsnævnet tilkendte den 23. november 2018 Person 1 2.115.000 kr. i erstatning for midlertidigt erhvervsevnetab og 50.000 kr. i erstatning for udgifter til advokatbistand, i alt 2.165.000 kr. Erstatningen blev tillagt renter efter erstatningsansvarslovens § 16 med 152.285,88 kr.

Fyns Politi orienterede ved brev af 15. marts 2019 Appellant, tidligere Sagsøgte om Erstatningsnævnets afgørelse, og den 12. august 2020 besluttede Fyns Politi at kræve den udbetalte erstatning refunderet af Appellant, tidligere Sagsøgte.

Appellant, tidligere Sagsøgte anerkendte ikke erstatningskravet. Civilstyrelsen, som havde overtaget sagsområdet, anlagde denne sag mod hende i 2021.

I februar 2023 blev Person 1 tilkendt førtidspension, og i juli 2024 vurderede Patienterstatningen hendes erhvervsevnetab til 85 %. Patienterstatningen har siden 2019 afgivet vejledende udtalelser om bl.a. erhvervs-

evnetab til Erstatningsnævnet – som alternativ til Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring – for at nedbringe sagsbehandlingstiden ved Erstatningsnævnet.

Erstatningsnævnet tilkendte den 22. oktober 2024 Person 1 yderligere 1.706.250 kr. i erhvervsevnetabserstatning og 45.000 kr. i yderligere erstatning for udgifter til advokatbistand, i alt 1.751.250 kr.

Appellant, tidligere Sagsøgte havde en årlig indkomst på ca. 230.000 kr. i 2019, ca. 260.000 kr. i 2020, ca. 290.000 kr. i 2021, ca. 230.000 kr. i 2022 og ca. 230.000 kr. i 2023.

Anbringender

Appellant, tidligere Sagsøgte har anført navnlig, at sagen for Højesteret alene angår, om der er grundlag for at lade Civilstyrelsens regreskrav bortfalde eller nedsætte efter erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1.

Erstatningsansvaret bør bortfalde eller væsentligt nedsættes, da det fulde erstatningsansvar vil være urimeligt tyngende for hende. På grund af sine indkomstforhold vil hun ikke være i stand til at betale erstatningskravet. Hun er enlig forsørger til et mindreårigt barn. Hun bor til leje og har ingen pension eller anden opsparing. Hun modtager for tiden sygedagpenge.

Ansaret udspringer af en enkeltstående hændelse, der fandt sted for mere end 18 år siden, hvor hun som 19-årig blev dømt for udøvelse af simpel vold efter straffelovens § 244.

Der foreligger ganske særlige omstændigheder, som gør det rimeligt, at ansaret bortfalder eller nedsættes.

~~Civilstyrelsen~~ har anført navnlig, at kravets størrelse set i forhold til Appellants, tidligere Sagsøgte økonomiske situation sammenholdt med sagsbehand-lingstiden fra voldsudøvelsen i februar 2007 ikke kan føre til, at der rent und-tagelsesvist er grundlag for at lade erstatningsansvaret bortfalde eller nedsætte.

Efter praksis er der ikke grundlag for at lempe erstatningskravet, selv om an-svaret vil virke urimeligt tyngende for skadevolderen, hvis der er tale om for-sættlig vold med betydelige følger for forurettede. Det gælder efter praksis, uan-set om det må anses for særdeles tvivlsomt, om skadevolder på noget tidspunkt vil blive i stand til at betale det påkrævede beløb.

Det har hverken støtte i forarbejder eller retspraksis, at det ved vurderingen af lempelse kan indgå, at skadevolder efter en bestemt tidsmæssig periode skal kunne indrette sig uden at skulle kunne blive holdt ansvarlig for den skadegø-rende handling. Dette hensyn til skadevolder er varetaget af forældelseslovens

regler. Appellant, tidligere Sagsøgte, som under forløbet har været repræsenteret ved advokat, har ikke på noget tidspunkt haft anledning til at tro, at hun ikke ville blive mødt med et regreskrav. Dette gælder også for så vidt angår det yderligere regreskrav rejst efter den endelige afgørelse om erhvervsevnetab i oktober 2024.

Retsgrundlag

Erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, lyder:

”Stk. 1. Erstatningsansvar kan nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold, skadelidtes interesse, foreliggende forsikringer samt omstændighederne i øvrigt.”

Af forarbejderne til § 24 (Folketingstidende 1983-84, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 7), fremgår bl.a.:

”Bestemmelsen indeholder en almindelig lempelsesregel med hensyn til erstatningsansvar. Reglen gælder for alle former for erstatningsansvar både for personskade, tab af forsørger, tingsskade og almindelig formueskade både ved ansvar efter culpareglen og efter strengere ansvarsregler, og uanset om ansvaret hviler på kontraktsforhold mellem skadevolder og skadelidte. Bestemmelsen gælder også, selv om ansvaret følger af særlige regler i den øvrige lovgivning.

Ved personskade gælder den såvel for erstatning ved økonomisk skade som for godtgørelse ved ikke-økonomisk skade. Når bestemmelsen kan kaldes en ”almindelig” lempelsesregel, er det fordi den har dette universelle anvendelsesområde. Samtidig er der grund til at understrege, at bestemmelsen er ”speciel” i den forstand, at den kun forudsættes anvendt rent undtagelsesvis som en art ”sikkerhedsventil” for tilfælde, hvor de erstatningsretlige regler ville føre til urimelige resultater.

Stk. 1 indeholder to led. Første led er en regel om, at ansvaret kan lempes, hvis betaling af fuld erstatning vil virke urimeligt tyngende for skadevolder. Denne regel er tænkt anvendt i tilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, der ud fra sociale og humanitære hensyn virker uacceptabel. Efter dette led er det altså først og fremmest skadevolders økonomiske forhold, som bliver afgørende ved vurderingen af, om lempelse bør ske. De øvrige momenter, der er nævnt i bestemmelsen: skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadelidtes interesse og foreliggende forsikringer, har dog betydning ved

vurderingen af, om den byrde, der lægges på skadevolder, er urimeligt tyngende. På grund af reglens karakter af en socialhumanitær ”sikkerhedsventil” bør lempelse ikke være udelukket, selv om skadevolder har udvist grov uagtsomhed eller endog i særlige tilfælde handlet forsætligt. Findes der anledning til at anvende reglen, vil det normalt være naturligt at anvende den på den måde, at erstatningen ikke helt bortfalder, men nedsættes til et beløb, som ikke virker urimeligt tyngende. An-det led er en regel om, at ansvaret kan lempes, hvor ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Denne regel kan altså anvendes, selv om erstatningsbyrden ikke er urimeligt tyngende for skadevolderen, hvis det dog forekommer urimeligt, at han skal betale erstatning eller fuld erstatning. Formuleringen ”ganske særlige omstændigheder” understreger, at reglen kun er tænkt anvendt i sjældne undtagelsestilfælde.

Som et eksempel på tilfælde, hvor reglen kan tænkes anvendt, er i erstatningslovudvalgets betænkning II side 56 nævnt, at tabet ved personskade eller død bliver usædvanlig stort, fordi tilskadekomne eller afdøde havde ekstraordinært høje indtægter. Som følge af bestemmelsen i forslaget § 7, stk. 3, hvorefter der højst kan ydes erstatning på grundlag af en årsløn på 400.000 kr., bliver der imidlertid ikke behov for en særlig adgang til at se bort fra særlig høje indtægter ved erstatningsberegningen. Som eksempel på reglens anvendelse kan derimod nævnes tilfælde, hvor tilskadekomne eller efterladte trods den skete skade er stillet lige så godt økonomisk som før skaden, f.eks. på grund af udbetaling af forsikringer eller arv. Er skadevolderens ansvar dækket af en ansvarsforsikring, vil erstatningsbetalingen ikke være urimeligt tyngende, og lempelse af erstatningen efter bestemmelsen er udelukket.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

Appellant, tidligere Sagsøgte blev den 15. maj 2007 idømt 3 måneders betinget fængsel for vold efter straffelovens § 244, ulovlig tvang efter straffelovens § 260, stk. 1, og vidnetrusler efter straffelovens § 123. Disse forhold blev begået den 10. februar 2007 og bestod i bl.a., at Appellant, tidligere Sagsøgte til-delte Person 1 flere knytnæveslag i ansigtet og på kroppen, rev hende i håret, så hun faldt ned på jorden, og efterfølgende tildelte hende et spark på kroppen, alt hvorved hun pådrog sig en flænge over højre øje og et bøjjet ribben.

Herefter gennemgik Person 1 et flerårigt forløb i kommunalt regi med henblik på udredning af sin arbejdssevne. I 2017 vurderede Arbejds-markedets Erhvervssikring, at overfaldet den 10. februar 2007 havde medført et

midlertidigt erhvervsevnetab for hende på skønsmæssigt 50 %. I 2018 traf Erstatningsnævnet afgørelse efter offererstatningsloven om at tilkende hende erstatning på 2.115.000 kr. for midlertidigt erhvervsevnetab og 50.000 kr. for udgifter til advokat.

Politiet traf i 2020 afgørelse om at rette regreskrav mod Appellant, tidligere Sagsøgte for det erstatningsbeløb med renter efter erstatningsansvarslovens § 16 på i alt 2.317.285,88 kr., som var blevet udbetalt til Person 1 i henhold til Erstatningsnævnets afgørelse fra 2018.

Erstatningsnævnet tilkendte den 22. oktober 2024 Person 1 yderligere 1.706.250 kr. i erhvervsevnetaberstatning for et endeligt erhvervsevnetab på 85 % og 45.000 kr. i yderligere erstatning for udgifter til advokatbi-stand, i alt 1.751.250 kr.

Civilstyrelsen har som følge heraf den 2. juni 2025 forhøjet betalingspåstanden for Højesteret, således at regreskravet mod Appellant, tidligere Sagsøgte nu udgør i alt ca. 4 mio. kr.

Appellant, tidligere Sagsøgte har for Højesteret ikke bestridt, at de almindelige erstatningsretlige betingelser om årsagssammenhæng og adækvans (påregnelighed) er opfyldt. For Højesteret angår sagen herefter alene, om der er grundlag for at lade Civilstyrelsens regreskrav mod Appellant, tidligere Sagsøgte bortfalde eller nedsætte efter erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1.

Erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1

Efter erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, kan erstatningsansvar nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold, skadelidtes interesse, foreliggende forsikringer samt omstændighederne i øvrigt.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at reglen er tænkt som en art ”sikkerhedsventil”, der skal kunne anvendes i undtagelsestilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, som ud fra sociale og humanitære synspunkter virker uacceptabel, eller hvor ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt at lempe ansvaret. Det er ifølge forarbejderne først og fremmest skadevolderens økonomiske forhold, som bliver afgørende ved vurderingen af, om lempelse bør ske. De øvrige momenter, der er nævnt i bestemmelsen: skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadelidtes interesse og foreliggende forsikringer, har dog betydning ved vurderingen af, om den byrde, der lægges på skadevolder, er urimeligt tyngende.

Det fremgår desuden af forarbejderne, at lempelse ikke er udelukket, selv om skadevolder har udvist grov uagtsomhed eller endog i særlige tilfælde har handlet forsætligt. Findes der anledning til at anvende reglen, vil det ifølge forarbejderne normalt være naturligt at anvende den på den måde, at erstatningen ikke helt bortfalder, men nedsættes til et beløb, som ikke virker urimeligt tyn-gende.

Er skaden forvoldt ved et forsætligt strafbart forhold, f.eks. vold, indgår dette i vurderingen af, om ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige. Selv om ansvarets beskaffenhed i sådanne tilfælde vil tale for, at det ikke vil være urimeligt at pålægge skadevolderen at betale fuld erstatning, er der hverken i ordlyden af § 24, stk. 1, eller i forarbejderne til bestemmelsen hold-punkter for at fastslå, at det i alle tilfælde vil være udelukket at anvende lem-pelsesreglen, hvis skaden er forvoldt ved et forsætligt strafbart forhold.

Den konkrete sag

Den skadevoldende handling, som er årsag til erstatningskravet mod Appellant, tidligere Sagsøgte, fandt sted i februar 2007 og bestod som nævnt i navnlig forsætlig vold efter straffelovens § 244 begået mod Person 1, der bl.a. blev slået med knytnæve i ansigtet og på kroppen samt tildelt et spark på kroppen, mens hun lå på jorden. Person 1 pådrog sig en flænge over højre øje og et bøjet ribben. Som følge af overfaldet har Person 1 fra staten modtaget erstatning på ca. 4 mio. kr. for navnlig et erhvervsevnetab på 85 %, der i det væsentlige kan henføres til, at hun er blevet diagnosticeret med posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD).

Det må efter oplysningerne om Appellants, tidligere Sagsøgte økonomiske forhold antages, at hun ikke har udsigt til at kunne betale regreskravet på ca. 4 mio. kr.

Højesteret finder efter en samlet vurdering af de momenter, der er nævnt i er-statningsansvarslovens § 24, stk. 1, 2. pkt., at det vil virke urimeligt tyngende at lade Appellant, tidligere Sagsøgte bære det fulde erstatningsansvar, og at hendes ansvar derfor skal lempes. Højesteret har herved lagt vægt på navnlig, at der er tale om et enkeltstående tilfælde af spontan skadevoldende adfærd be-gået i 2007, da hun var 19 år, under de omstændigheder, som fremgår af forkla-ringerne under straffesagen, at de umiddelbare følgeskader i form af en flænge over højre øje og et bøjet ribben var begrænsede, at det endelige erhvervsevne-tab på 85 % er betydeligt større end normalt, når henses til karakteren af den skadevoldende adfærd, og at der ikke er grundlag for at antage, at skaderne, der ligger til grund for regreskravet, har været tilsigtet.

Ved vurderingen af, hvilken lempelse der skal ske, skal der herefter på den ene side tages hensyn til, at den strafbare adfærd, Appellant, tidligere Sagsøgte

har udvist, indebærer, at hun skal stå tilbage med et meget føleligt erstatningsansvar. På den anden side skal lempelsen give grundlag for, at hun realistisk kan indpasse gælden i en rimelig livsførelse og herunder afvikle den inden for en overskuelig årrække med den indtægt, hun må forventes at kunne opnå.

Højesteret nedsætter derfor i medfør af erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, erstatningsansvaret, således at Appellant, tidligere Sagsøgte skal betale 250.000 kr.

Sagsomkostninger

Efter sagens udfald skal Civilstyrelsen betale sagsomkostninger til Appellant, tidligere Sagsøgte for byret og landsret. Hun er for Højesteret meddelt fri proces, og Civilstyrelsen skal derfor til statskassen betale sagsomkostninger for sagens behandling ved Højesteret.

Sagsomkostningerne for byretten fastsættes til 78.750 kr. til dækning af advokatudgift og for landsretten til 82.718,75 kr. til dækning af advokatudgift mv. med 80.718,75 kr. og til retsafgift med 2.000 kr. Sagsomkostningerne for Højesteret fastsættes til 125.000 kr. til dækning af advokatudgift.

Appellant, tidligere Sagsøgte blev for landsretten meddelt advokatpålæg efter retsplejelovens § 259, stk. 2, og der blev i medfør af § 259, stk. 3, 2. pkt., beskikket advokat for hende. Salæret mv. til den beskikkede advokat på 80.781,75 kr. inkl. moms og udlæg er foreløbigt betalt af statskassen, men landsretten har ved beslutning af 25. oktober 2024 pålagt hende at erstatte statskassens udgifter i forbindelse med beskikkelsen.

THI KENDES FOR RET:

Appellant, tidligere Sagsøgte skal betale 250.000 kr. til Civilstyrelsen.

I sagsomkostninger for byretten skal Civilstyrelsen betale 78.750 kr. til Appellant, tidligere Sagsøgte.

I sagsomkostninger for landsretten skal Civilstyrelsen betale 2.000 kr. til Appellant, tidligere Sagsøgte og 80.718,75 kr. til statskassen. Beløbet på 80.718,75 kr. skal indbetales til Højesteret, der efter dækning af udgifterne for statskassen i forbindelse med advokatbeskikkelsen for landsretten afregner med Appellant, tidligere Sagsøgte.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Civilstyrelsen betale 125.000 kr. til statskassen.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse.

Sagsomkostningsbeløbene forrentes efter rentelovens § 8 a.

Publiceret til portalen d. 28-10-2025 kl. 12:00

Modtagere: Indstævnte Civilstyrelsen, Advokat (H) Aleksander Lind, Appellant,
tidligere Sagsøgte, Advokat (H) Klaus Petter Ewald